Torstai 8. lokakuuta 2020

P9_TA(2020)0255

Täytäntöönpanosäädöksen vastustaminen: Titaanidioksidin (E 171) eritelmät

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. lokakuuta 2020 ehdotuksesta komission asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1333/2008 liitteissä II ja III lueteltujen elintarvikelisäaineiden eritelmien vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 231/2012 liitteen muuttamisesta titaanidioksidin (E 171) eritelmien osalta (D066794/04 – 2020/2795(RPS))

(2021/C 395/03)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon ehdotuksen komission asetukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1333/2008 liitteissä II ja III lueteltujen elintarvikelisäaineiden eritelmien vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 231/2012 liitteen muuttamisesta titaanidioksidin (E 171) eritelmien osalta (D066794/04,

— ottaa huomioon elintarvikelisäaineista 16. joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1333/2008 ([1]) ja erityisesti sen 14 artiklan,

— ottaa huomioon elintarvikelisäaineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä 16. joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1331/2008 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 5 kohdan,

— ottaa huomioon 13. toukokuuta 2019 julkistetun pysyvän kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehukomitean yhteenvetokertomuksen ([3]),

— ottaa huomioon Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) 10. toukokuuta 2019 antaman ja 12. kesäkuuta 2019 julkistaman julkilausuman ([4]),

— ottaa huomioon menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28. kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ([5]) 5 a artiklan 3 kohdan b alakohdan ja 5 a artiklan 5 kohdan,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 112 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 4 kohdan c alakohdan,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että asetuksessa (EY) N:o 1333/2008 vahvistetaan elintarvikkeissa käytettäviä elintarvikelisäaineita koskevat säännöt, jotta varmistetaan sisämarkkinoiden tehokas toiminta, samalla kun varmistetaan ihmisten terveyden suojelun ja kuluttajansuojan korkea taso, mukaan luettuina kuluttajien etujen suojeleminen ja elintarvikkeiden kaupassa sovellettavat oikeudenmukaiset käytännöt, tarvittaessa ympäristönsuojelu huomioon ottaen;

B. ottaa huomioon, että asetuksessa (EY) N:o 1331/2008 vahvistetaan muun muassa elintarvikelisäaineiden yhtenäinen arviointi- ja hyväksymismenettely, jolla edistetään elintarvikkeiden vapaata liikkuvuutta unionissa sekä ihmisten terveyden suojelun ja kuluttajansuojan korkeaa tasoa, mukaan lukien kuluttajien etujen suojeleminen;

([1]) EUVL L 354, 31.12.2008, s. 16.
([2]) EUVL L 354, 31.12.2008, s. 1.
([3]) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf
([4]) EFSAn julkilausuma Ranskan elintarvike-, ympäristö- sekä työterveys- ja työturvallisuusasioista vastaavan viranomaisen (ANSES) suorittamasta elintarvikelisäaine titaanidioksidille (E 171) altistumiseen liittyviä riskejä koskevasta arvioinnista, EFSA Journal 2019; 17(6):5714, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714
([5]) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

Torstai 8. lokakuuta 2020

Titaanidioksidin (E 171) käyttö elintarvikkeissa

C. toteaa, että titaanidioksidi (E 171) on elintarvikelisäaine, joka koostuu osittain nanohiukkasista ja jota esiintyy pääasiassa makeisten, kakkujen, jälkiruokien, jäätelön, keksien, suklaapatukoiden sekä leipomo- ja konditoriatuotteiden kaltaisissa elintarvikkeissa; toteaa, että sen päätarkoituksena on antaa tuotteille valkoinen väri tai tehdä niistä läpikuultamattomia;

D. ottaa huomioon, että titaanidioksidia (E 171) käytetään pääasiassa elintarvikkeissa, jotka ovat erityisen suosittuja lasten keskuudessa, kuten purukumi, makeiset, suklaat ja jäätelö, mikä herättää huolen siitä, että tämä haavoittuva väestönosa voi mahdollisesti altistua merkittävästi kyseiselle aineelle;

Turvallisuusriskien arviointi

E. ottaa huomioon, että jo 28. kesäkuuta 2016 annetussa EFSAn tieteellisessä lausunnossa ([6]) titaanidioksidista (E 171) viitattiin tietojen riittämättömyyteen, mikä esti lisäaineen kattavan riskinarvioinnin; toteaa, että titaanidioksidin (E 171) turvallisuuteen liittyvät epävarmuustekijät johtuvat osittain siitä, että valmistajat eivät ole toimittaneet tarvittavia tietoja riskinarvioinnin tekemiseksi;

F. ottaa huomioon, että lukuisissa viimeaikaisissa tieteellisissä julkaisuissa ([7]) on kyseenalaistettu titaanidioksidin (E 171) turvallisuus ja korostettu sen käyttöön liittyviä mahdollisia riskejä;

G. toteaa, että Ranskan elintarvike-, ympäristö- sekä työterveys- ja työturvallisuusasioista vastaavan viranomaisen (ANSES) 12. huhtikuuta 2019 antamassa lausunnossa ([8]) pantiin titaanidioksidin (E 171) muiden haittavaikutusten ohella merkille sen mahdolliset karsinogeeniset vaikutukset ja todettiin, että tieteellisesti titaanidioksidin (E 171) turvallisuuteen liittyy edelleen epävarmuustekijöitä ja sitä koskevat tiedot ovat puutteelliset, minkä vuoksi titaanidioksidin (E 171) mahdollinen myrkyllisyys kuluttajille aiheuttaa edelleen huolta; ottaa huomioon, että myös Alankomaiden riskinarviointi- ja tutkimusvirasto (BuRo) on tuonut esiin ([9]) tietoaukkoja ja epävarmuustekijöitä;

H. toteaa, että EFSA viittaa tuoreimmassa titaanidioksidista (E 171) antamassaan julkilausumassa ([10]) ANSESin lausuntoon ja myös panee merkille tietyt aineen käytön turvallisuuteen liittyvät epävarmuustekijät;

I. ottaa huomioon, että 19 tutkijaa kahdeksasta maasta tapasi helmikuussa 2016 kansainvälisessä syöväntutkimuslaitoksessa (IARC) Lyonissa Ranskassa arvioidakseen uudelleen titaanidioksidin (E 171) karsinogeenisuutta ja tuli johtopäätökseen, että se olisi luokiteltava ihmisille mahdollisesti syöpää aiheuttavaksi (ryhmä 2B) aineeksi ([11]);

J. ottaa huomioon Yhdysvaltain kansallisen työturvallisuus- ja työterveyslaitoksen (NIOSH) todenneen, että altistumista titaanidioksidin (E 171) ultrapienille hiukkasille olisi pidettävä mahdollisena työperäisenä karsinogeenina ([12]);

([6]) Titaanidioksidin (E 171) käytön elintarvikelisäaineena uudelleenarviointi, EFSA Journal 2016;14(9):4545, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545

([7]) Katso Avicenn-järjestön luettelo viimeaikaisista tieteellisistä julkaisuista, joissa tarkastellaan E171:n ja/tai titaanidioksidinanohiukkasten haittavaikutuksia suun kautta tapahtuneen altistuksen seurauksena, saatavilla osoitteessa http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNpTiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf; Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J., ja Novak, S., *'Titanium dioxide in our everyday life; is it safe?"*, Radiology and Oncology, joulukuu 2011; 45(4): 227–247, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/; ja Pinget, G. ja muut, *'Impact of the Food Additive Titanium Dioxide (E171) on Gut Microbiota-Host Interaction"*. Frontiers in Nutrition, 14. toukokuuta 2019, https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full

([8]) Ranskan elintarvike-, ympäristö- sekä työterveys- ja työturvallisuusasioista vastaavan viranomaisen (ANSES) lausunto elintarvikelisäaineen E 171 nielemiseen liittyvistä riskeistä, saatavilla osoitteessa https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf

([9]) https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het-voedseladditief-titaniumdioxide-e171

([10]) EFSAn julkilausuma Ranskan elintarvike-, ympäristö- sekä työterveys- ja työturvallisuusasioista vastaavan viranomaisen (ANSES) suorittamasta elintarvikelisäaine titaanidioksidille (E 171) altistumiseen liittyviä riskejä koskevasta arvioinnista, EFSA Journal 2019;17(6):5714, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714

([11]) "Carbon Black, Titanium Dioxide, and Talc", "IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans", Osa 93, https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010

([12]) "Occupational Exposure to Titanium Dioxide", Current Intelligence Bulletin 63, https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf

Torstai 8. lokakuuta 2020

Riskinhallintapäätökset

K. ottaa huomioon, että ANSESin lausunnon ja EFSAn sen jälkeen antaman julkilausuman, jossa asiaan liittyviä huolenaiheita ei voitu hälventää, seurauksena Ranskan hallitus antoi 1. tammikuuta 2020 varotoimenpiteenä kuluttajien terveyden suojelemiseksi asetuksen, jolla estetään titaanidioksidia (E 171) sisältävien elintarvikkeiden myynti;

L. ottaa huomioon, että näistä taustatiedoista huolimatta komissio, sen sijaan, että se ehdottaisi titaanidioksidin (E 171) elintarvikekäytön vaiheittaista lopettamista, antoi ehdotuksen asetukseksi, jossa muutetaan kyseisen elintarvikelisäaineen määritelmää ja eritelmiä ja jonka mukaisesti titaanidioksidin (E 171) laillinen markkinoille saattaminen ja niillä pitäminen on edelleen sallittua;

M. ottaa huomioon, että mahdolliset päätökset olla asettamatta titaanidioksidia (E 171) markkinakieltoon asettavat sellaiset yritykset epäedulliseen asemaan, jotka ovat päättäneet soveltaa ennalta varautumisen periaatetta ja korvanneet titaanidioksidin (E 171) tuotteissaan tai poistaneet sen niistä;

Ennalta varautumisen periaate ja "muut tekijät"

N. ottaa huomioon, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 191 artiklan 2 kohdassa määrätään ennalta varautumisen periaatteesta yhtenä unionin perusperiaatteena;

O. toteaa, että SEUT:n 168 artiklan 1 kohdan mukaan "kaikkien yhteisön politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa varmistetaan ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu";

P. ottaa huomioon, että yli 85 000 kansalaista eri puolilla Eurooppaa on jo allekirjoittanut vetoomuksen ([13]), jolla tuetaan Ranskan titaanidioksidille (E 171) asettamaa kieltoa ja jossa pyydetään soveltamaan ennalta varautumisen periaatetta ottaen huomioon epävarmuustekijät, jotka liittyvät ravitsemuksellisesti merkityksettömiin ja kuluttajat mahdollisesti riskeille altistaviin elintarvikelisäaineisiin;

Q. ottaa huomioon, että elintarvikelisäaineiden hyväksynnässä voidaan ottaa huomioon myös muita tarkasteltavana olevan asian kannalta merkityksellisiä tekijöitä, mukaan lukien yhteiskuntaan, talouteen, perinteisiin, etiikkaan ja ympäristöön liittyvät tekijät, ennalta varautumisen periaate sekä asetuksessa (EY) N:o 1331/2008 tarkoitettujen tarkastusten toteutettavuus;

Lupaehdot ja vaihtoehdot

R. toteaa, että asetuksen (EY) N:o 1333/2008 6 artiklassa säädetään, että elintarvikelisäaine voidaan hyväksyä vain, jos sen käyttö on turvallista ja teknologisesti perusteltua ja jos sen käyttö ei johda harhaan kuluttajia vaan siitä on päinvastoin heille etua ja hyötyä;

S. ottaa huomioon, että titaanidioksidia (E 171) käytetään ainoastaan esteettisiin tarkoituksiin ja että sillä ei ole ravitsemuksellista arvoa eikä sillä ole elintarvikkeissa mitään hyödyllistä teknologista tehtävää;

T. ottaa huomioon, että titaanidioksidin (E 171) käytölle ei ole vakuuttavaa teknologista tarvetta ja että monet Ranskan markkinoilla toimivat elintarvikkeiden valmistajat ja vähittäismyyjät ovat menestyksellisesti poistaneet titaanidioksidin (E 171) tuotteistaan noudattaakseen Ranskan antamaa asetusta, jolla keskeytetään lisäainetta sisältävien elintarvikkeiden markkinoille saattaminen ([14]); toteaa, että eräät monikansalliset yritykset ovat sitoutuneet poistamaan titaanidioksidin (E 171) elintarvikevalikoimastaan ([15]);

([13]) https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171

([14]) Agir pour l'Environnement -järjestön laatiman ja verkossa julkistaman katsauksen mukaan vähintään 340 aiemmin titaanidioksidia (E 171) sisältänyttä elintarviketta on hyvin lyhyessä ajassa muokattu uudelleen siten, että ne ovat nyt "E 171 -vapaita", katso https://infonano.agirpourlenvironnement.org/liste-verte/. Ranskan valtiovarainministeriön vuonna 2018 julkaiseman lehdistötiedotteen mukaan ammattijärjestöt ovat tarjonneet pienille valmistajille – joiden on otaksuttavasti ylitettävä suurempia teknisiä esteitä kuin suurten toimijoiden – tukea titaanidioksidin (E 171) poistamiseksi tuotteistaan, katso https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communique/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf

([15]) https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products

U. ottaa huomioon, että useimmilla jäsenvaltioilla on tähän mennessä ollut vaikeuksia valvoa, että nanohiukkasten merkitsemistä elintarvikkeissa koskevaa vaatimusta noudatetaan; ottaa huomioon, että kuluttajaryhmien Espanjassa, Belgiassa, Italiassa ja Saksassa tekemissä testeissä todettiin, että nanohiukkasten osuus titaanidioksidista (E 171) oli eräissä tapauksissa yli 50 prosenttia ilman, että lisäaine oli merkitty ”nanoksi” ([16]), ja että tällaisia elintarvikkeita oli muun muassa lasten ja muiden haavoittuvien väestönosien usein kuluttamien makeisten, purukumien ja kakkujen joukossa;

1. vastustaa ehdotuksen komission asetukseksi hyväksymistä;

2. katsoo, että ehdotus komission asetukseksi on ristiriidassa asetusten (EY) N:o 1333/2008 ja (EY) N:o 1331/2008 tavoitteiden ja sisältöjen kanssa;

3. katsoo, että se, että titaanidioksidia (E 171) voi edelleen saattaa markkinoille ja myydä markkinoilla elintarvikelisäaineena, on vastoin asetuksen (EY) N:o 1333/2008 6 artiklan säännöksiä ja voi vaikuttaa haitallisesti eurooppalaisten kuluttajien terveyteen;

4. pyytää komissiota peruuttamaan ehdotuksen asetukseksi;

5. kehottaa komissiota soveltamaan ennalta varautumisen periaatetta ja poistamaan titaanidioksidin (E 171) sallittuja elintarvikelisäaineita koskevasta unionin luettelosta;

6. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

([16]) Muun muassa Altroconsumo Italiassa, OCU Espanjassa, Test-Achats Belgiassa ja UFC – Que Choisir Ranskassa.